

07.1- Motosikleti Tanımak

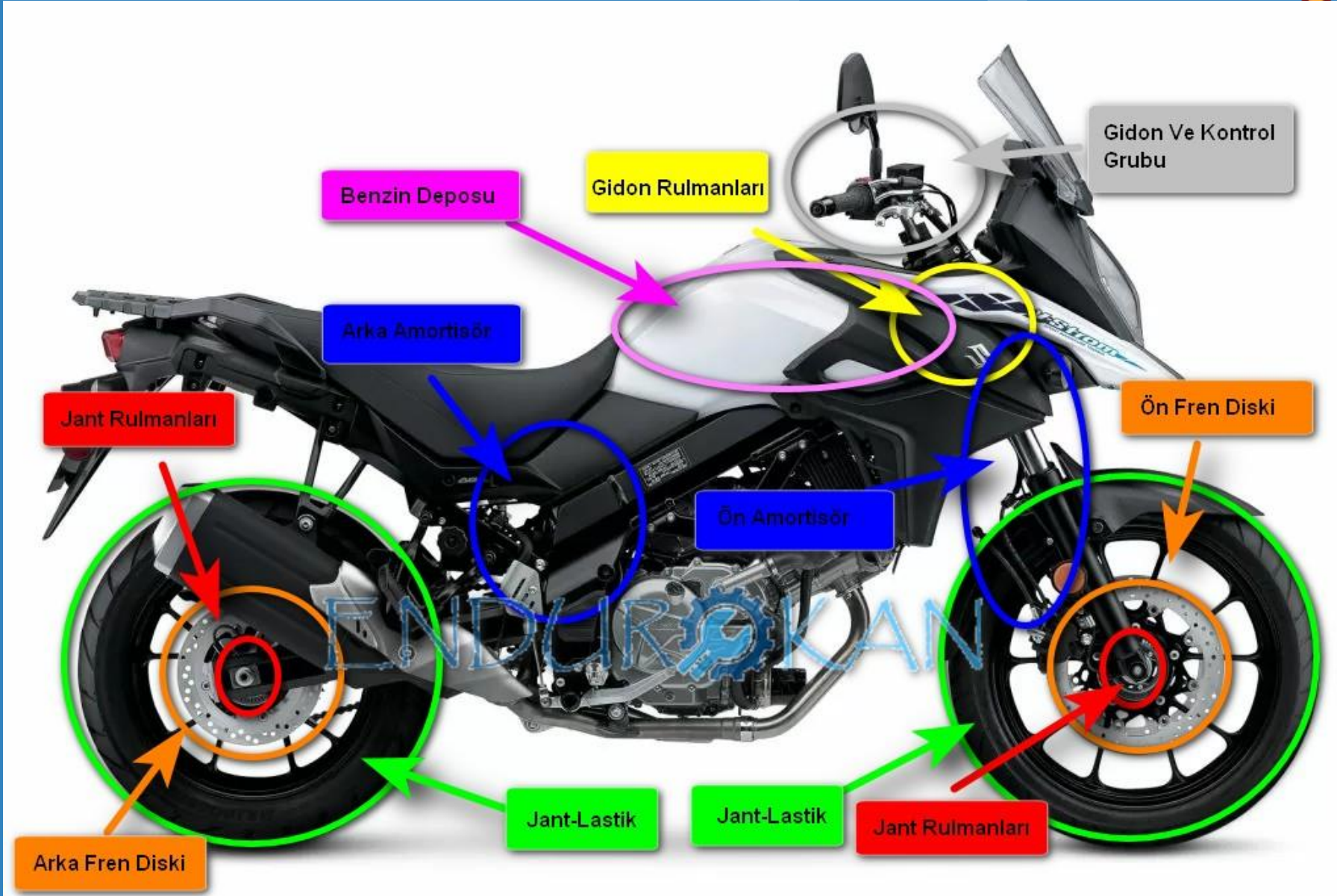
Motosikletler birçok parçadan oluşur. Motosikleti iyi sürebilmek için öncelikle üzerindeki donanımları tanımamız gerekmektedir. Kimse bizden motoru söküp takmamızı istemeyecek ama yine de motorun bazı bölümlerini biliyor olmak bize büyük avantaj sağlayacaktır.

Motosiklet Parçaları Nelerdir ve Ne İşe Yararlar?

Motosiklet parçaları, motorun ana bileşenlerini oluşturan parçalardır. Şasi, motor, yakıt deposu, egzoz sistemi ya da şanzıman gibi parçalar bu ana bileşenler arasında yer alır. Motosiklet parçaları ve görevleri, kullanıldığı alana ve kullanım şekline göre değişebilir.

Motosiklet Parçaları Nelerdir ve Ne İşe Yararlar?

Motosiklet parçaları, motorun ana bileşenlerini oluşturan parçalardır. Şasi, motor, yakıt deposu, egzoz sistemi ya da şanzıman gibi parçalar bu ana bileşenler arasında yer alır. Motosiklet parçaları ve görevleri, kullanıldığı alana ve kullanım şekline göre değişebilir.

Şasi

Şasi, motosikletin ana iskeletini oluşturan destekleyici parçalardan biridir. Genellikle çelik ya da alüminyum desteklerin birleştirilmesi sonucu oluşturulan bu iskelet, motosikletin sorunsuz bir performans göstermesi açısından önemli role sahiptir. Motosikletteki hemen hemen tüm parçaların temeli olan şasi, motosikletin dayanıklılık seviyesini de belirler.

Motor

Motosiklet parçaları arasında önemli bir yere sahip olan motor, yakıttan elde ettiği ısı enerjisini mekanik enerjiye çevirir. Motosiklet motoru parçaları; silindir bloğu, silindir kapağı, karter, subap, subap kapağı, krank mili, piston, piston kolu, segmanlar ve contalardan oluşur.

Yakıt Deposu

Yakıt deposu, motorun çalışması için ihtiyaç duyduğu enerjiyi sağlamak adına kullanılan yakıtın muhafaza edildiği alandır. Depolar metal ya da plastikten yapılabilir ve genellikle motosikletin ön kısmında yer alır.

Egzoz Sistemi

Motosiklet egzozu, içten yanmalı motosikletlerde yanan gazların dışarı atılmasını sağlar. Çevrim sırasında oluşan tüm atık gazlar, motosiklet egzozu aracılığıyla dışarı atılır.

Şanzıman

Araç içerisindeki güç akışını sağlayan şanzıman, motordan aldığı gücü tekerleklerle ulaştırır. Bu işlem vites kolu yardımıyla yapılır.

Süspansiyon Sistemi

Motosiklet tekerleklerinin yerle temas etmesini sağlayan süspansiyon sistemi, yay ve amortisör kombinasyonundan oluşur. Sürücü ve aracın olumsuz yol koşullarından daha az etkilenmesini sağlar ve tümsek, çukur ya da virajların daha sorunsuz atlatılmasına yardımcı olur.

Fren Sistemi

Fren sistemi, motosikleti yavaşlatmak veya durdurmak için kullanılır. Dört tür fren sistemi vardır: geleneksel kampanalı fren, disk fren, ABS (Anti-lock Braking System) ve CBS (Combined Braking System). ABS, acil frenleme sırasında tekerlek kilidini önlerken, CBS tek girişle ön ve arka frenleri eş zamanlı çalıştırır.

Lastikler

Motosiklet lastikleri, yol tutuşunu optimize eder, virajlarda stabilite sağlar ve frenleme performansını artırır. Doğru hava basıncı ve uygun lastik seçimi, güvenli ve dengeli bir sürüş için kritik öneme sahiptir.

Gösterge Paneli

Gösterge paneli, hız, devir, yakıt seviyesi, sıcaklık ve diğer önemli bilgileri gösterir. Sürücüye motosikletin durumu hakkında güncel bilgiler sunar ve ikaz lambalarıyla önemli parametreleri takip etmeyi sağlar.

Sele ve Direksiyon (Gidon)

Sele yüksekliği, direksiyon hâkimiyetini etkiler. Fren ve gaz kontrolü, debriyaj kolu veya vites değiştirici kullanımı direksiyon hâkimiyetine bağlıdır.

Elektrik Sistemi

Motosikletin elektrik sistemi, motoru çalıştıran buji, akü, alternatör, sigortalar, farlar, sinyaller ve korna gibi parçaları içerir. Tüm bileşenler birlikte çalışarak güvenli ve verimli sürüş sağlar.

Soğutma Sistemi

Soğutma sistemi, motor ve yağın fazla ısınmasını önler ve motorun her koşulda verimli çalışmasını sağlar.

Zincir Dişli Grubu

Zincir dişli grubu, motor gücünü tekerleklere aktarır. Düzenli yağlama ve gerginlik kontrolü gerektirir.

07.2- Araç Bakımı Ve Kontrolü

Motosikletli kurye için aracı, sadece bir ulaşım aracı değil, en önemli iş ortağıdır. Yolda kalan bir kurye, sadece vakit kaybetmez; müşteriyi mağdur eder, işletmeyi zarara uğratar ve en önemlisi kendi güvenliğini riske atar.

Araç güvenliği ve performansı için düzenli bakım ve kontrol işlemleri hayati önem taşır. Bu rehber, sürücülerin ve bakım personelinin araç kontrolü sırasında dikkat etmesi gereken temel unsurları kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Temizlik kontrollerinden mekanik incelemelere, lastik bakımından elektronik sistem kontrollerine kadar tüm kritik noktalar detaylı olarak açıklanmaktadır.

Araç güvenliği ve performansı için düzenli bakım ve kontrol işlemleri hayati önem taşır. Bu rehber, sürücülerin ve bakım personelinin araç kontrolü sırasında dikkat etmesi gereken temel unsurları kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Temizlik kontrollerinden mekanik incelemelere, lastik bakımından elektronik sistem kontrollerine kadar tüm kritik noktalar detaylı olarak açıklanmaktadır.

Araç Temizliği ve Görünürlük

Görünürlük: Kirli bir far, gece görüş mesafesini yarı yarıya düşürebilir. Çamurlu stop lambası, arkanızdaki aracın fren yaptığınızı görmesini engeller. o Kural: Her sabah yola çıkmadan farları, sinyalleri ve stop lambasını nemli bir bezle silin.

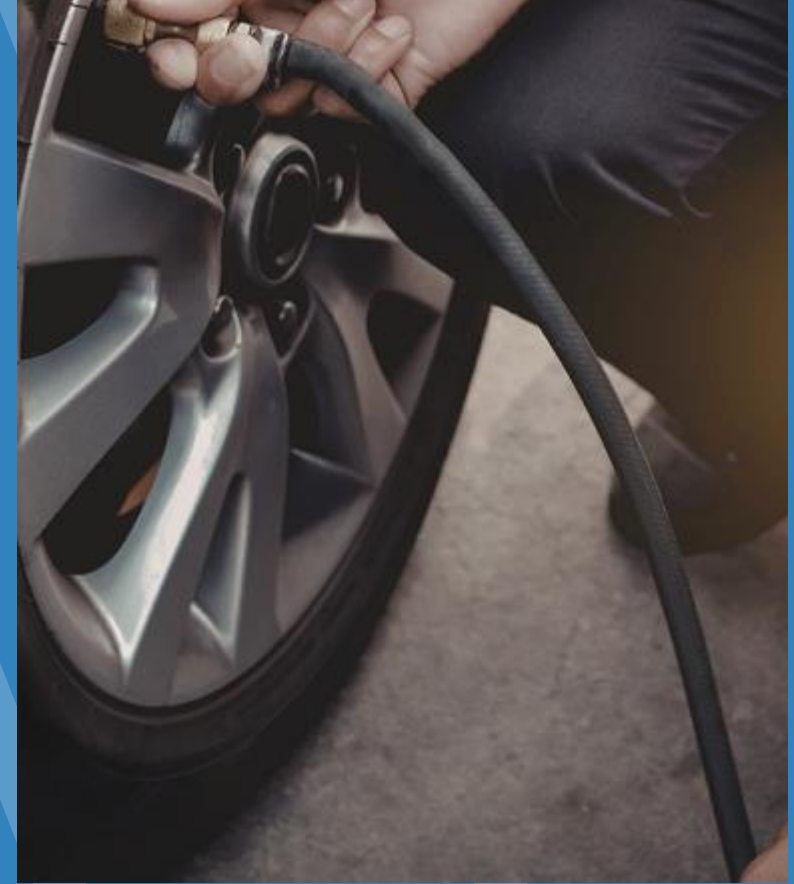

Plaka Okunurluğu: Plakanın amur veya tozla kaplı olması Karayolları Trafik Kanunu'na göre suçtur. Cezai işlem uygulanabilir.

Mekanik mr: Motosikletin zerindeki çamur ve tuz (kışın), metal aksamın paslanmasına ve zincirin daha hızlı aşınmasına neden olur.

Lastik Kontrolü (Hayati Önem Taşır)
Motosikletiniz yerle sadece iki avuç içi büyüklüğündeki lastik yüzeyiyle temas eder. Hayatınız bu iki noktaya bağlıdır.
Hava Basıncı: Lastik basıncı "göz kararı" veya "tekme atarak" kontrol edilmez. Lastik basınç ölçer (hava saati) ile kontrol edilmelidir.

Lastik Basınç Yönetimi;

Düşük Basınç: Lastik ısınır, yol tutuşu azalır, virajda motor "yüzer" gibi olur ve yakıt tüketimi artar.

Yüksek Basınç: Lastik sertleşir, yol tutuşu azalır ve konfor bozular (ziplama yapar).

Doğrusu: Üreticinin önerdiği (genellikle arka maşada veya sele altında yazar) PSI değerini kullanmaktır.

Lastik yüzeyinde herhangi bir patlak, yırtık veya delik olup olmadığı dikkatlice incelenmelidir. Küçük patlaklar bile sürüş güvenliğini tehlikeye atabilir ve acil müdahale gerektirir. Lastik yan duvarlarında ve sırt kısmında kesikler aranmalıdır. Derin kesikler lastiğin içyapısına zarar verebilir ve patlamaya neden olabilir. Tespit edilen kesikler mutlaka uzman değerlendirmesine sunulmalıdır. Lastik yüzeyinde şişkinlik veya balon şeklinde anormal çıkıntılar kontrol edilmelidir. Bu durum, lastiğin içyapısında hasar olduğunu gösterir ve derhal lastik değişimi gerektirir.

Önemli Uyarı: Lastiklerde herhangi bir fiziksel hasar tespit edildiğinde, araç kullanılmadan önce mutlaka yetkili servise bilgi verilmeli ve gerekli onarım veya değişim işlemi yapılmalıdır.

Lastik hava basıncı, araç güvenliği, yakıt verimliliği ve lastik ömrü açısından kritik bir parametredir. Düşük basınç, lastiğin aşırı ısınmasına ve erken aşınmasına neden olurken, yüksek basınç sürüş konforunu azaltır ve lastiğin orta kısmının hızla aşınmasına yol açar. Hava basıncı kontrolü, lastikler soğukken yapılmalıdır. Araç üreticisinin önerdiği basınç değerleri, genellikle sürücü kapısı çerçevesinde veya kullanım kılavuzunda belirtilmiştir. Basınç ölçümü hassas bir manometre ile yapılmalı ve gerektiğinde ayarlama işlemi gerçekleştirilmelidir.

Lastik Diş Derinliği;

Lastik diş derinliği, yol tutuğu ve fren performansı için hayati öneme sahiptir. Yasal minimum diş derinliği 1.6 mm olmakla birlikte, güvenli sürüş için en az 3 mm derinlik önerilmektedir. Özellikle yağışlı havalarda, yeterli diş derinliği su tahliyesi için kritiktir.

Lastik diş derinliği, özel bir derinlikölçer veya 1 TL madeni para ile kontrol edilebilir. Ölçüm, lastiğin farklı noktalarından yapılmalıdır çünkü aşınma düzensiz olabilir. Modern lastiklerde, diş olukları arasında aşınma göstergeleri bulunur. Lastik yüzeyi bu göstergelerle aynı seviyeye geldiğinde, lastik değişim zamanı gelmiş demektir. Aşınma tespit edildiğinde, araç sahibi veya filo yöneticisi derhal bilgilendirilmelidir. Detaylı bir rapor hazırlanarak, hangi lastiklerin ne kadar aşındığı belirtilmelidir.

Lastiklerin mevsim şartlarına uygunluğu, sürüş güvenliği açısından son derece önemlidir. Yaz lastikleri sıcak havalarda optimum performans gösterirken, kış lastikleri düşük sıcaklıklarda ve karlı-buzlu yollarda üstün tutuş sağlar. Dört mevsim lastikleri ise ılıman iklimlerde yıl boyu kullanılabilir.

Kış Lastiği; 7°C altı sıcaklıklarda kullanılmalı. Özel kauçuk karışımı ve derin diş yapısı ile kar ve buzda üstün performans sağlar. Kasım-Mart arası önerilir.

Dört Mevsim; Orta iklim bölgelerinde yıl boyu kullanılabilir. Hem yaz hem kış özelliklerini dengeli şekilde sunar ancak ekstrem koşullarda uzman lastikler kadar etkili değildir.

Yaz Lastiği; 7°C üstü sıcaklıklarda ideal. Sert kauçuk yapısı ile yüksek hızlarda stabilite ve düşük yuvarlanma direnci sağlar. Nisan-Ekim arası kullanım.

Sızıntı Kontrolü ve Araç Altı İncelemesi;

Araç altının düzenli kontrolü, potansiyel mekanik sorunların erken tespiti için kritik öneme sahiptir. Yağ, yakıt veya soğutma sıvısı sızıntıları, ciddi motor hasarlarına ve güvenlik risklerine yol açabilir. Bu nedenle her kullanım öncesi araç altı görsel olarak incelenmelidir.

Yağ sızıntısı;

Motor yağı, şanzıman yağı veya diferansiyel yağı sızıntıları koyu renkli ve yağlı bir görünüme sahiptir. Genellikle motor altında veya şanzıman bölgesinde görülür.

Yakıt Sızıntısı:

Benzin veya dizel sızıntısı, karakteristik kokusu ile kolayca fark edilir. Yangın riski oluşturduğu için acil müdahale gerektirir. Yakıt hattı ve depo bölgesi dikkatle kontrol edilmelidir.

Soğutma Sıvısı Sızıntısı;

Antifriz sızıntısı genellikle yeşil, pembe veya turuncu renktedir ve tatlı bir kokuya sahiptir. Radyatör, hortumlar ve su pompası bölgesi kontrol edilmelidir.

Acil Durum Protokolü:

Herhangi bir sızıntı tespit edildiğinde, araç kullanılmamalı ve derhal yetkili servise veya araç sahibine bilgi verilmelidir. Sızıntının türü, yeri ve şiddeti detaylı olarak raporlanmalıdır.

Aydınlatma ve İkaz Sistemleri Kontrolü;

Araç aydınlatma ve ikaz sistemleri, hem sürücünün görüş kalitesi hem de diğer sürücülerle iletişim açısından hayati öneme sahiptir. Tüm ışıkların düzenli kontrolü, gece sürüşlerinde ve kötü hava koşullarında güvenliği doğrudan etkiler.

Kısa ve uzun huzmeli farların her ikisinin de çalışıp çalışmadığı kontrol edilmelidir. Ampul yanması veya buğulanma durumunda değişim gerekir. Far ayarı da düzenli olarak kontrol edilmelidir. Stop lambaları, park lambaları ve geri vites lambaları test edilmelidir. Özellikle stop lambalarının her iki tarafta da çalışması kritiktir. Sağ ve sol sinyal lambaları ile dörtlü flaşör sistemi kontrol edilmelidir. Yanıp sönme hızı normal olmalı, hızlı yanıp sönme ampul arızasına işaret eder. Ön ve arka sis farlarının çalışması test edilmelidir. Sisli havalarda görüş mesafesini artırmak için kritik öneme sahiptirler. Arka plaka aydınlatma lambasının çalışması kontrol edilmelidir. Gece plakanın okunabilir olması yasal zorunluluktur.

Fren, Korna ve Ayna Kontrolleri;

Fren pedalı sertliği ve tepkisi kontrol edilmelidir. Pedal yumuşaksa veya yere Kadar iniyorsa, fren hidrolik sisteminde sorun olabilir. El freni çekme kuvveti ve tutma kapasitesi test edilmelidir. Araç eğimli yüzeyde güvenle durmalıdır. ABS ve fren ikaz lambaları kontrol edilmelidir. Herhangi bir uyarı ışığı yanıyorrsa sistem kontrolü gerekir.

Korna sesinin yeterli şiddette ve net olması gerekir. Zayıf veya kesik kesik ses, elektrik bağlantısı veya korna arızasına işaret eder. Korna düğmesinin kolay erişilebilir ve rahatça çalıştırılabilir olması önemlidir. Yasal ses seviyesi sınırları içinde olmalı, aşırı gürültülü kornalar yasalara aykırıdır. İç dikiz aynası ve yan aynalar temiz, çatlaksız ve tam görüş sağlamalıdır. Elektrikli aynaların tüm yönlerde hareket edebilmesi kontrol edilmelidir. Isıtmalı ayna fonksiyonu kış aylarında test edilmelidir. Buğulanma hızla giderilmelidir.

Değerler ve Sorumluluk Bilinci;

Araç bakım ve kontrol süreçlerinde, teknik bilgi ve beceriler kadar değerler de önemli rol oynar. Sorumluluk, dürüstlük ve çalışkanlık değerleri, güvenli ve sürdürülebilir bir bakım kültürünün temelini oluşturur. Her kontrol ve bakım işleminin titizlikle yapılması, tespit edilen sorunların derhal raporlanması ve araç güvenliğinin her şeyin üzerinde tutulması sorumluluğun gereğidir.

Yapılan her işlem, yolda can güvenliğini doğrudan etkiler. Kontrol sonuçlarının gerçeği yansıtacak şekilde raporlanması, sorunların gizlenmemesi ve şeffaf iletişim dürüstlüğün temel göstergeleridir. Küçük bir sorunun gizlenmesi, büyük kazalara yol açabilir. Düzenli ve sistematik kontrollerin aksatılmadan yapılması, detaylara özen gösterilmesi ve sürekli öğrenme isteği çalışkanlığın yansımalarıdır. Başarılı bakım, disiplinli çalışmanın ürünüdür.

Araç bakımı sadece teknik bir süreç değil, aynı zamanda güvenlik kültürü ve değerler eğitimidir. Her kontrol, sorumluluk bilincinin pekiştirilmesi için bir fırsattır.

Motosiklet Temizliğinde Püf Noktalar Nelerdir?

Motosiklet temizliğinde bazı püf noktalarına dikkat etmek, daha etkili bir temizlik sağlar ve motosikletinize zarar vermenizi engeller.

- İlk olarak, motosikletin motoru soğuk olmalıdır. Sıcak bir motoru yıkamak tehlikeli olabilir ve motorun zarar görmesine neden olabilir.
- Temizliği gölgede yapmak, sabunun ve suyun yüzeyde kurummasını önler.

- Motosikleti yıkamadan önce, yüzeydeki büyük kir ve tozları temizlemek için bol su kullanın. Bu, yüzeyde çizik oluşumunu önler.
- Motosiklet detaylı temizlik yaparken, ulaşılması zor alanları temizlemek için küçük fırçalar kullanabilirsiniz.
- Temizlik işlemi bittikten sonra, motosikleti iyice kurulayın. Özellikle zincir ve metal parçaların kuruluğuna dikkat edin, aksi takdirde paslanma olabilir.
- Motosiklet bakımı temizliği sırasında, zincir yağı ve diğer bakım ürünleri kullanarak mekanik parçaların bakımını yapabilirsiniz.

